

Briuselis, 2017 05 22
COM(2017) 517 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

**dėl 2017 m. Maltos nacionalinės reformų programos
su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Maltos stabilumo programos**

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2017 m. Maltos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Maltos stabilumo programos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją²,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas³,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą⁴, kuria pradedamas 2017 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2017 m. kovo 9–10 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą⁵, kurioje Malta nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos. Tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2017 m. kovo 9–10 d., o Taryba ją priėmė kovo 21 d.⁶;
- (2) kaip šalis, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Malta turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² COM(2017) 517 final.

³ P8_TA(2017)0038, P8_TA(2017)0039 ir P8_TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ 2017/C92/01.

rekomendacija būtų visiškai ir laiku įgyvendinta, kaip nurodyta toliau išdėstytoje 2 rekomendacijoje;

- (3) 2017 m. vasario 22 d. paskelbta 2017 m. Maltos ataskaita⁷. Joje įvertinta Maltos pažanga, padaryta įgyvendinant 2016 m. liepos 12 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių šalis ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas, ir Maltos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“⁸;
- (4) 2017 m. balandžio 18 d. Malta pateikė 2017 m. nacionalinę reformų programą, o 2017 m. gegužės 2 d. – 2017 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant valstybių narių 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (ESI fondų) programas. Kaip numatyta ESI fondus reglamentuojančiuose teisės aktuose⁹, Komisija, jei tai būtina atitinkamų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimui paremti, gali paprašyti valstybes nares peržiūrėti ir pakeisti savo susijusias ESI fondų programas. Komisija pateikė išsamių šių taisyklių taikymo gairių¹⁰;
- (6) šiuo metu Maltai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2017 m. stabilumo programoje vyriausybė numato 2017–2020 m. laikotarpiu išlaikyti nominaliojo biudžeto perteklių. Vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, t. y. palaikyti BVP požiūriu subalansuotą biudžetą, per programos laikotarpį toliau laikomasi su teigiama atsarga. Stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP toliau neviršys 60 % BVP pamatinės vertės ir palaipsniui sumažės nuo 58,3% BVP 2016 m. iki 47,6 % 2020 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos šios biudžeto projekcijos, yra tikėtinas 2017 m. ir atsargus 2018–2020 m. Be to, egzistuoja galima įgyvendinimo rizika, susijusi su biudžeto vykdymu;
- (7) 2016 m. liepos 12 d. Taryba rekomendavo Maltai 2017 m. užtikrinti 0,6 % BVP metinį fiskalinį koregavimą siekiant vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo. Iš rezultatų duomenų matyti, kad 2016 m. Malta jau pasiekė savo vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą. Remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, numatoma, kad struktūrinis balansas padidės nuo 0,4 % BVP pertekliaus 2017 m. iki 0,7 % BVP 2018 m., taigi toliau viršys vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą. Apskritai Taryba mano, kad pagal prognozę 2017 ir 2018 m. Malta turėtų atitikti Stabilumo ir augimo pakto nuostatas;
- (8) nepaisant to, kad vidutinio laikotarpio biudžeto tikslas pasiektas trejais metais anksčiau, išlaidų didėjimas pranoko potencialų gamybos apimties augimą. Tokiai padėčiai užsitęsusi gali kilti grėsmė viešųjų finansų tvarumui, ypač netikėtų sukrėtimų įplaukų atžvilgiu atvejais. Valdžios institucijos atliko tam tikrų viešųjų išlaidų sričių,

⁷ SWD(2017) 83 *final*.

⁸ COM(2017) 90 *final*.

⁹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320), 23 straipsnis.

¹⁰ COM(2014) 494 *final*.

kurios itin svarbios tvarumo požiūriu (sveikatos priežiūros, švietimo ir mokymo, socialinės apsaugos), išlaidų peržiūrą. Pridedamų rekomendacijų veiksmingumas siekiant jose numatytų tikslų priklausys nuo savalaikio ir veiksmingo jų įgyvendinimo. Be to, dėl numatomų su visuomenės senėjimu susijusių sąnaudų, kaip antai sveikatos priežiūros, ilgalaikės priežiūros ir pensijų sąnaudų, Maltoje toliau kyla rizika ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui. Didelį numatomų su visuomenės senėjimu susijusių išlaidų padidėjimą daugiausia lėmė pensijų išlaidos, kurios, remiantis 2015 m. senėjimo ataskaita, iki 2060 m. turėtų padidėti 3,2 % BVP. Panašu, kad kai kurios neseniai pradėtos taikyti priemonės padės taupyti. Tačiau tų sutaupytų lėšų tikriausiai neužteks augančiam spaudimui didinti išlaidas atsverti ir ilgalaikiam tvarumui iš esmės pagerinti. Todėl gali prireikti papildomų priemonių;

- (9) Malta pateikė keletą priemonių, skirtų pensijų sistemos dvejojo pobūdžio (tvarumo ir būtinybės užtikrinti adekvačias pensijų pajamas) problemai spręsti. 2017 m. biudžete nurodytomis priemonėmis tikimasi nuosaikiai sumažinti vyresnio amžiaus asmenims kylančią skurdo riziką ir šiek tiek padidinti garantuotos minimalios pensijos grynąją pakeitimo normą. Apskritai, iš pensijos adekvatumo rodiklių vis dar matyti, kad yra dar daug galimybių pagerinti padėtį, be kita ko, mažinti didelį vyrų ir moterų pensijų skirtumą;
- (10) spūstys keliuose tapo kliūtimi verslui, jų išorės (ekonominės ir aplinkosaugos) sąnaudos vertinamos 274 mln. EUR suma per metus ir numatoma, kad šios sąnaudos toliau didės. Be to, nuolat auga eismo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir panašu, kad Maltai gali nepavykti iki 2020 m. pasiekti šių dujų išmetimo mažinimo tikslų. Malta priėmė didelio užmojo nacionalinę transporto strategiją, kuri turi būti įgyvendinta iki 2050 m., ir pagrindinį transporto veiksmų planą, įgyvendintiną iki 2025 m. Šiuose dokumentuose pateiktas įvairių priemonių rinkinys, kuriomis siekiama racionalizuoti naudojimąsi asmeniniais automobiliais, skatinti alternatyvius judumo sprendimus ir veiksmingiau naudotis daugiarūšio ir visuomeninio transporto sistemomis. Nors šiomis priemonėmis planuojama iš esmės pagerinti padėtį, vis dar numatoma, kad spūstys didės, o transporto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki 2030 m. sumažės tik nežymiai;
- (11) finansų sistemai būdinga tai, kad ji pritraukia labai daug užsienio įstaigų, be kita ko, dėl palankios mokesčių aplinkos. Malta yra vienintelė ES valstybė narė, kurioje veikia visiško bendrovių apmokestinimo užskaitymo sistema ir gražintino mokesčių kredito schema. Malta yra sudariusi daug sutarčių dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo, privatiems asmenims šalis patraukli kaip gyvenamoji vieta mokesčių tikslais. Tačiau dėl įmonių, kurių veikla orientuota į tarptautinę rinką, kyla problemų. Didžioji dalis finansų sektoriaus veiklos vykdoma už Maltos ribų. Priežiūros institucija yra palyginti nedidelė ir todėl patiria nuolatinį spaudimą dėl poreikio prižiūrėti didelę sistemą, ypač draudimo ar bankininkystės sektoriuose. Maltos finansinių paslaugų institucija, pasikonsultavusi su ECB, neseniai pareikalavo panaikinti nedidelio elektroninės bankininkystės paslaugų teikėjo, kuris indėlius rinko ir už Maltos ribų, banko veiklos licenciją;
- (12) nors padaryta tam tikra pažanga, toliau būtina gerinti teisingumo sistemos veiksmingumą. Vyriausybė pasiūlė naujų priemonių, susijusių su antrąja galimybe ir nemokumu, tačiau Maltos verslo aplinka nukenčia dėl ilgų nemokumo ir skolos nurašymo procedūrų. Be to, pagal skolos nurašymo sistemą nenustatyta jokia laikotarpio trukmė, todėl procedūrai trūksta teisinio tikrumo. Siekiant šalinti šiuos trūkumus, buvo pateiktas Bendrovių įstatymo pakeitimo projektas, kuris šiuo metu svarstomas nacionaliniame parlamente; projekte numatyta esminių nemokumo

teisinės sistemos pakeitimų, kaip antai tarpininkavimo galimybė. Nustačius šių pakeitimų galutinę apimtį ir formuluotę, reikėtų išnagrinėti jų galimą poveikį;

- (13) darbo jėgos trūksta įvairiose skirtingų įgūdžių reikalaujančiose srityse, o įgūdžių pasiūla vis dar nepakankamai suderinta su darbo rinkos poreikiais. Didžioji dalis Maltos darbo jėgos vis dar yra žemos kvalifikacijos. Nors išsilavinimo lygis kyla, mokyklos nebaigusiu asmenų skaičius tebėra didelis, o jaunimo pagrindinių įgūdžių lygis vis dar žemas. Su darbdavių pagalba galimybės dalyvauti mokymosi visą gyvenimą procese gerėja ir dalyvių, įskaitant žemos kvalifikacijos asmenų, skaičius auga, tačiau, atsižvelgiant į problemos mastą, būtinos ilgalaikės pastangos. Tikimasi, kad didelės investicijos į švietimo ir mokymo sistemą duos rezultatų, ypač jei neseniai įsteigta Nacionalinė įgūdžių taryba ir ateityje taikys priemones bei jas tobulins. Užimtumo lygis nuolat auga, o nedarbo lygis nebeviršija 5 %. Tačiau darbo jėgos aktyvumo lygis tebėra vienas žemiausių ES, ypač tai pasakytina apie vyresnio amžiaus ir žemos kvalifikacijos moteris, o tai reiškia, kad tiems, kurie nėra pasirengę prisitaikyti prie sparčiai kintančios ekonomikos, tebegresia socialinės atskirties rizika. Todėl būtina tęsti pagal dabartinę politiką vykdomas investicijas ir atidžiai stebėti tolesnę raidą;
- (14) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Maltos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2017 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Malta ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Maltos politikai, bet ir tai, kaip jais laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą ES ekonomikos valdymą;
- (15) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo stabilumo programą, o jos nuomonė¹¹ pateikta visų pirma toliau išdėstytoje I rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Maltai 2017–2018 m. imtis šių veiksmų:

1. Į atliekamos išlaidų peržiūros apimtį įtraukti visą viešąjį sektorių, įvesti rezultatais grindžiamų viešųjų išlaidų kategoriją.
2. Užtikrinti veiksmingą finansų įstaigų, kurių veikla orientuota į tarptautinę rinką ir kurios turi Maltos išduotą veiklos licenciją, priežiūrą bendradarbiaujant su priimančiųjų šalių, kuriose tos įstaigos veikia, priežiūros institucijomis.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

¹¹ Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.